

Нехай В.А.

*Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри мистецьких дисциплін,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м.
Чернігів, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9548-0961>*

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

*Основним паливом економіки ХХ ст. була
нафта, а паливом ХХІ ст. – є креативність¹*

Дефініція «креативні індустрії» з'явилась у 90-х роках ХХ ст., що було пов'язано із поширенням інформаційних технологій та розвитком інформаційного суспільства і було введено у комунікаційний простір в 1994 р. урядом Австралії у звіті «Креативна нація» [1]. Вперше це поняття набуло концептуального наповнення у доповіді «Проектування креативної індустрії», підготовленої Міністерством культури, медіа та спорту Великобританії у 1998 р. [2]. Тут креативні індустрії визначаються як галузі економіки, які ґрунтуються на індивідуальній творчості, майстерності й таланту, що мають потенціал для створення доданої вартості та нових робочих місць.

¹ Джон Ньюбігін, член ради креативних індустрій уряду Великобританії.

У 2008 році відбулася Конференція ООН з питань торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), на якій було погоджено термінологію та концепцію креативної економіки. «Креативна економіка – концепція, що розвивається та яка спирається на взаємодію між людською творчістю, ідеями та інтелектуальною власністю, знаннями та технологіями. По суті, це економічна діяльність, заснована на знаннях, на якій базуються «креативні індустрії» [3].

У 2019 році Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй оголосила 2021 рік Міжнародним роком креативної економіки для сталого розвитку, що стало визнанням зростання ролі креативних індустрій на економічний розвиток не тільки розвинених країн, а й країн що розвиваються.

Основні види економічної діяльності, які належать до креативних індустрій визначені розпорядженням «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій» [4] і включають візуальне мистецтво, сценічне мистецтво, видавничу діяльність, дизайн, моду, ІТ, аудіовізуальне мистецтво, архітектуру, рекламу, бібліотеки, архіви та музеї, народні художні промисли.

У 2018 році валова додана вартість креативних індустрій склала 97 млрд гривень (3,9% загальної доданої вартості), а у 2019 році – 117,2 млрд гривень (3,95% загальної доданої вартості). За словами голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Гетманцева креативна індустрія України за період повномасштабної війни скоротилася майже на 40%, а 20% персоналу виїхали за кордон.

Креативні індустрії, що є перетином мистецтва, бізнесу і технологій, все більше впливають на розвиток економіки країни та збільшення валової доданої вартості. Вони є одним зі стратегічних напрямів підвищення конкурентоспроможності, продуктивності, зайнятості та стійкого економічного зростання. Зростання оборотів та створення нових робочих місць, стійкість до різноманітних кризових ситуацій робить креативні індустрії привабливою сферою інвестицій як на приватному, так і на державному рівнях.

Післявоєнний розвиток креативних індустрій повинен ґрунтуватись на таких політиках:

- розробка стратегій та прийняття відповідних державних програм, з відповідним фінансуванням;
- утворення державних та недержавних організацій, що будуть реалізувати державні програми;
- активна міжнародна співпраця та дискусії між стейкхолдерами з питань розвитку креативного сектору;
- створення надійного правового регулювання прав інтелектуальної власності.

Міжнародний досвід свідчить про застосування таких інструментів розвитку креативних індустрій:

- зниження податкового навантаження;
- державна фінансова підтримка фондів з розвитку креативного сектору;
- гранти;
- державно-приватне партнерство.

Список використаних джерел

1. Creative Nation: Commonwealth Cultural Policy. (1994). Department of Communications and the Arts (Australia). URL: <https://catalogue.nla.gov.au/catalog/1948332> (date of access: 25.09.2023)
2. A new age for the creative industries...and the UK. URL: <https://www.ukri.org/blog/a-new-age-for-the-creative-industriesand-the-uk/> (date of access: 25.09.2023)
3. Creative Economy Programme. URL: <https://unctad.org/topic/trade-analysis/creative-economy-programme#:~:text=The%20creative%20economy%20has%20no,%20creative%20industries%20are%20based> (date of access: 25.09.2023).
4. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій. Розпорядження КМУ від 24.04.2019 № 265-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.09.2023).